

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA,

Aşağıda yer alan sorularımın İçişleri Bakanı Sebahattin Öztürk tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını saygı ile dilerim.

Şenal Sarihan

Ankara Milletvekili

Ülke olarak içinde bulunduğumuz şiddet ve çatışma koşullarında, toplumsal ve kişisel güvenlik kaygıları artmakta, tedirginlik ve korku hakim olmaktadır. Bu şiddet ve korkuyu sürekli hale getirmeyi amaçlamış olan ulusal ve uluslararası kaynaklı terör olayları çoğalmakta, nitelik olarak da değişiklik göstermektedir. Bu olayların önlenmesi kapsamında arama, yakalama, soruşturma, kovuşturma, gözaltına alma işlemleri yürütülmekte, çok yönlü idari, hukuki yaptırımlar uygulanmaktadır. Bu işlem ve yaptırımlar; içerik, yöntem, amaç ve hedef kitle bakımından, toplumda güvenlik algısını onarmaktan çok, yeni sorular oluşmasına yol açmaktadır. Ancak bilindiği üzere, **siyasal iktidarların hukukla sınırlandırılmış olduğu anayasal düzenin anlamı öncelikle, keyfiliğin olmadığı, hukuki ve meşru koşullarda kişinin onurunu, maddi ve manevi varlığını korumasını sağlamasıdır.**

Bu anlam, Anayasanın Başlangıç kısmında yer alan **“...her Türk vatandaşının....hukuk düzeni içinde onurlu bir hayat sürdürme, maddi ve manevi varlığını bu yönde geliştirme hak ve yetkisine doğuştan sahip olduğu”** ifadesinde ve **“kişinin, maddi ve manevi varlığını korumaya ve geliştirmeye hakkı bulunduğunu ve bunun dokunulmazlığını düzenleyen 17. Maddesinde yer bulmaktadır.** Anayasanın “Devletin Amaç ve Görevleri başlıklı 5. Maddesindeki düzenleme ile, kişiye tanına bu hak ve yetkinin koşullarını sağlamanın devletin amaç ve görevi olduğu belirtilmiştir. **Anayasanın temel hak ve özgürlüklere ilişkin genel hükümlerin yer aldığı**

12. Maddesinde, “dokunulamaz hakların” kabul edilmiş olması ve 13. Maddesinde temel hak ve özgürlüklerin ancak “özlerine dokunulmaksızın ... Anayasanın sözü ve ruhuna demokratik toplum düzeni..ve ölçülülük ilkesine uyulmak koşuluyla sınırlandırılabilirliğinin düzenlenmiş olması, bu hakkın güvencesini oluşturmaktadır. Ancak, terörle mücadelenin gerekleri kapsamında çıkarılmış olan 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu (bu kanunda değişiklik öngören 6526 Sayılı Kanun) ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Salâhiyetleri Kanunu (ve bu kanunda değişiklik yapılmasına dair 5681 Kanun) ile kolluk kuvvetlerinin durdurma ve kimlik sorma, önleme araması, zor ve silah kullanma yetkilerini genişletilmiş olan hükümler, demokrasinin ve kurumlarının korunması konusunda genel kamu yararı ile kişilerin haklarının korunması arasındaki genel kamu yararı dengesi açısından sorun yaratmaya devam etmektedir.

Ancak, 1 Temmuz 2012 yılında onaylamış olduğumuz ve Anayasanın 90. Maddesi gereği ulusal mevzuat haline gelmiş bulunan “Avrupa Konseyi Terörizmle Mücadele Sözleşmesi”, terörle etkin bir mücadeleyi sağlamayı amaçlarken, bunun evrensel ve yerleşik insan hakları ilkeleri ve standartları çerçevesinde yapılmasını öngörmektedir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi de karar ve içtihatlarında; **devletlerin terörle mücadele amacıyla aşırı şiddete yönelmelerini kabul etmemekte, yaşam hakkı, işkence yasağı, kölelik yasağı ve kanunilik ilkesinin terörle mücadele gerekçesiyle de olsa hiçbir şekilde askıya alınmamasını önemle vurgulamaktadır.**

Bu çerçevede;

- 1) Suruç Katliamı sonrasında, asıl olarak bu katliamı gerçekleştirmiş olan İŞİD adlı örgüte yönelik yapıldığı belirtilen operasyonların içerik, yöntem, amaç ve hedef kitle bakımından yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?
- 2) Operasyonlar kapsamında alınan önlemler, ulaşılmak istenen amaçlarla orantılı mıdır?
- 3) Sürmekte olan operasyonlarda arama, yakalama, gözaltına alma işlemleri neticesinde yakalanan, göz altında bulunan veya tutuklanan kişi sayısı basına farklı yansımaktadır. Bugün itibari ile bu sayı kaçtır?

- 4) Bu kişilerin mensup olduğu iddia edilen veya bağlantılı oldukları tespit edilen örgüt veya yapılanmalar hangileridir? Üye oldukları iddia edilen örgütlere göre yakalanma gözaltına alınma ve tutuklanma sayıları nedir?
- 5) Özellikle Gazi Mahallesi Cemevi'nde gelişen olaylar değerlendirildiğinde operasyonlarda alınan önlemlerin hedef kitleler bakımından ayırıcı olmadığı söylenebilir mi?
- 6) Operasyonların başlatılmasına neden olay Suruç'ta 32 kişinin ölümüne, çok sayıda kişinin de yaralanmasına neden olan İŞİD örgütü saldırısı olmasına karşın hedefin genişletilmiş olmasının amacı nedir? İŞİD'e karşı acil müdahaleye öncelik verilmesinin gereği hangi nedenle ortadan kalkmıştır? Ya da öncelikler ve hedefler neden değişmiştir?
- 7) Operasyonlara yol açan acil durumun süresinin ne olacağı hakkında bilgiye sahip misiniz?
- 8) Operasyonlar kapsamında gerçekleştirilen işlem ve eylemlerden **etkilenme olasılığı bulunan hakların doğasına** ve uluslararası hukuktan kaynaklanan diğer yükümlülöklere uygun önlemler alınmakta mıdır? Alınmakta ise bunlar nelerdir?